



ข่าวประชาสัมพันธ์

สกว. ชู “จุฬาฯ-มหิดล” คุณภาพผลงานวิจัยดีเยี่ยม

ศ.ดร.ปริดา วิบูลย์สวัสดิ์ ประธานกรรมการติดตามและประเมินผลการสนับสนุนการวิจัย เป็นประธานการประชุมและประกาศผลการประเมินคุณภาพผลงานวิจัยเชิงวิชาการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์ แพทยศาสตร์ และวิทยาศาสตร์สุขภาพ เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2553 ณ โรงแรมเอเชีย พร้อมกันนี้ได้ร่วมบรรยายเรื่อง GOOD GOVERNANCE & PERFORMANCE OF RESEARCH IN THAI UNIVERSITIES หลังจากที่ก่อนหน้านี้ได้มีการประกาศผลการประเมินคุณภาพผลงานวิจัยในกลุ่มสาขาวิศวกรรมศาสตร์ เกษตรศาสตร์ และเทคโนโลยีเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

สถาบันอุดมศึกษาที่มีคะแนนระดับดีเยี่ยมสูงสุดจากการประเมินคุณภาพผลงานวิจัยดีเยี่ยม และได้รับเกียรติบัตรในครั้งนี้ประกอบด้วย 1. กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์ ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยมหิดล 2. กลุ่มสาขาแพทยศาสตร์ ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยมหิดล และ 3. กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหิดล

ด้าน ผศ.วุฒิพงษ์ เตชะดำรงสิน รองผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เปิดเผยถึงวิธีการและผลการประเมินคุณภาพผลงานวิจัยเชิงวิชาการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยว่า สกว. ได้กำหนดให้ใช้สาขาวิชาเป็นหน่วยประเมิน เนื่องจากมีความแม่นยำ และหากนำผลหลายสาขามารวมกันก็จะได้ผลระดับคณะวิชาและมหาวิทยาลัยตามลำดับ โดยในส่วนของกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์ แบ่งเป็น 5 สาขาวิชา ได้แก่ ชีววิทยา เคมี ฟิสิกส์ คณิตศาสตร์ สถิติ คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ โลกและวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม ขณะที่กลุ่มสาขาแพทยศาสตร์ แบ่งเป็น 3 สาขาวิชา ได้แก่ สูติศาสตร์-นรีเวชวิทยาและกุมารเวชศาสตร์ ศัลยศาสตร์ อายุรศาสตร์ และกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ แบ่งเป็น 7 สาขาวิชา ได้แก่ ฟิสิกส์คลินิก ทันตแพทยศาสตร์ เภสัชศาสตร์ เทคนิคการแพทย์/สหเวชศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ กายภาพบำบัด และสาธารณสุขศาสตร์

โดยในปีนี้มีหน่วยงานที่เข้าร่วมประเมินมากถึง 436 หน่วย จากมหาวิทยาลัย 36 แห่ง ทั้งมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน รวมถึงมหาวิทยาลัยนานาชาติ และสถาบันที่ผลิตปริญญาโทและปริญญาเอก โดยการประเมินครั้งนี้เป็นการประเมินงานวิจัยเชิงวิชาการ (academic / basic research) ข้อมูลที่ใช้ประเมิน คือ บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการทั้งระดับนานาชาติและระดับชาติ และ Proceedings ระดับนานาชาติและระดับชาติ ซึ่งมีการถ่วงน้ำหนักไม่เท่ากัน ตั้งแต่ระดับสูงสุด คือ วารสารวิชาการนานาชาติ ซึ่งให้น้ำหนักเป็น 1 จนถึง Proceedings ระดับชาติ ซึ่งให้น้ำหนักน้อยที่สุดเป็น 1/8

นอกจากนี้ยังพิจารณาในส่วนของสิทธิบัตรด้วย โดยใช้น้ำหนักตั้งแต่ 1 สำหรับสิทธิบัตรที่จดระดับนานาชาติ จนถึงอนุสิทธิบัตรซึ่งให้น้ำหนักเป็น 1/4

ในการประเมินจะป้อนข้อมูลเป็นรายบทความ มีข้อมูลระบุประเภทของวารสาร และสัดส่วนผลงานในบทความนั้นของหน่วยงานที่เข้าร่วมประเมินด้วย ทำให้ได้ปริมาณงานของหน่วยงานที่เข้ารับการประเมินอย่างแท้จริง ผลการประเมินจะได้ค่าตามตัวชี้วัดทั้ง 4 ตัว ซึ่งค่าแต่ละตัวชี้วัดของแต่ละสาขาวิชาจะนำมาเรียงจากสูงถึงต่ำ และตัดเกรดเป็น 5 ระดับ ได้แก่ ระดับ 5 = ดีเยี่ยม ระดับ 4 = ดีมาก ระดับ 3 = ดี ระดับ 2 = พอใช้ ระดับ 1 = ควรปรับปรุง ทั้งนี้ค่าที่ได้ หรือ rating ของแต่ละตัวชี้วัดจะนำมารวมกันโดยถ่วงน้ำหนัก 30 : 20 : 30 : 20 ค่าที่ได้เรียกว่า TRF Index ซึ่งจะมีการแปลงเป็น rating 1-5 อีกทีหนึ่ง

กรอบการประเมินคุณภาพการวิจัย ระดับสาขาวิชา ในสถาบันอุดมศึกษา

ปรีดา วิบูลย์สวัสดิ์*

การวิจัยเป็นหน้าที่หลักของสถาบันอุดมศึกษา เช่นเดียวกับการเรียนการสอน. การประเมินคุณภาพการวิจัยในสถาบันอุดมศึกษา จึงจำเป็นต้องมีมาตรฐานที่ยอมรับกันทั้งผู้ประเมินและผู้ถูกประเมิน. การประเมินคุณภาพการวิจัยได้ทำกันมาแล้วทั้งในระดับโลก เช่น Academic Ranking of World Universities, ARWU, ระดับภูมิภาค เช่น European Commission University Ranking, ECUR และระดับชาติ เช่น UK Research Assessment Exercise, RAE.

การประเมินคุณภาพการวิจัยของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ได้ทำกันแล้วโดย สมศ. และ สกอ. ส่วนการประเมินคุณภาพระดับคณะวิชา ก็ได้ทำกันแล้ว โดย สมศ. และ สกว. จุดอ่อนของการประเมินคุณภาพระดับสถาบัน คือ ผลการประเมินเป็นคุณภาพที่ผิวเผิน เนื่องจากทุกสถาบันมีคณะวิชาที่มีคุณภาพทั้งสูงและต่ำ. เช่นเดียวกัน ในแต่ละคณะวิชา ก็มีสาขาวิชา ที่มีคุณภาพทั้งสูงและต่ำ.

การประเมินคุณภาพการวิจัยระดับสาขาวิชา ได้ถูกนำมาเป็นกลไกในการจัดสรรงบประมาณวิจัย โดยรัฐบาลของสหราชอาณาจักร ให้แก่สถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๕ ภายใต้ชื่อ Research Assessment Exercise, RAE. การประเมินครั้งสุดท้าย เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้ครอบคลุม ๖๘ สาขาวิชา ที่แตกต่างกัน ในสถาบันอุดมศึกษา ๑๕๕ แห่ง.

จากประสบการณ์ในการประเมินคุณภาพการวิจัยเชิงวิชาการ ระดับคณะวิชาในประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยหน่วยงานสนับสนุนการวิจัยหลายแห่ง ร่วมกับ สกว.ซึ่งทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการด้วย สกว.จึงได้ประสานงานการประเมินคุณภาพการวิจัย ระดับสาขาวิชา ครั้งนี้. ปรากฏว่า มีกว่า ๔๐๐ สาขาวิชา จากสถาบันอุดมศึกษา ๓๖ แห่งในประเทศ สมัครเข้ารับการประเมิน. ดัชนีชี้วัด ๔ ตัว ประกอบด้วย จำนวนผลงานที่ตีพิมพ์เทียบเท่านานาชาติ ต่ออาจารย์, จำนวนผลงานตีพิมพ์^๑ ทั้งสาขาวิชา, แฟกเตอร์ผลกระทบ ต่ออาจารย์ และ แฟกเตอร์ผลกระทบทั้งสาขาวิชา.

ผลการประเมินคุณภาพการวิจัยครั้งนี้ ได้แสดงว่าประเทศไทยมีสาขาวิชา ที่มีคุณภาพการวิจัย ระดับนานาชาติ, ระดับภูมิภาค และระดับชาติ ประมาณร้อยละ ๑๐, ๑๘ และ ๒๘ ของจำนวนสาขาวิชาทั้งหมด ที่เข้ารับการประเมิน ตามลำดับ. รัฐบาลจึงควรจัดสรรทุนวิจัยให้แก่สาขาวิชาที่ได้คุณภาพเหล่านี้ เพื่อให้เกิดธรรมาภิบาลในวงวิชาการ ถึงแม้จะมีได้เป็นสาขาวิชาที่อยู่ในมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติที่จัดโดย สกอ.

อนึ่ง ยังมีกรณีอื่นๆ ที่น่าจะนำผลงานวิจัยนี้ไปใช้ประโยชน์ได้มาก เช่น การจัดสรรทุนการศึกษาระดับปริญญาเอกให้แก่สาขาวิชาที่มีคุณภาพการวิจัยระดับนานาชาติ แทนการให้ทุนไปศึกษาต่อต่างประเทศ, การเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้เงินสนับสนุนการวิจัย ทั้งจากภายในสถาบันอุดมศึกษา และจากภายนอก.

* ราชบัณฑิต สำนักวิทยาศาสตร์ และ ประธานคณะกรรมการติดตามและประเมินผล, สกว.